

**ДОРНОГОВЬ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Орон нутгийн өмчийн III байр, Залуучууд гудамж,
3 дугаар баг, Сайншанд сум, Дорноговь аймаг, 44103,

Утас: (976) 7052 2734

Цахим хуудас: dornogovi@audit.gov.mn

2024.02.23 № 9-6/91

танай _____ -ны № _____ -г

**ЭРДЭНЭ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Г.АЛТАНЦАЦРАЛТ ТАНАА**

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Эрдэнэ сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Эрдэнэ сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аж ахуйн нэгжээс 19.0 сая төгрөгийн хандив хүлээн авч, уг хандиваас 9.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө бэлтгэсэн боловч Орон нутгийн өмчийн газраас хүсэлт аваагүй байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.8-т *"төрийн өмчит хуулийн этгээдийн үл хөдлөх болон үндсэн хөрөнгөд хамаарах хөдлөх хөрөнгийг данснаас хасах санал, захиалгыг хянаж батлах, шинээр авах шийдвэр гаргах"* гэж заасныг зөрчсөн байна. Мөн 3.7 сая төгрөгийн төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан нь Төсвийн тухай хуулийн 16 зүйлийн 16.5.5-т *"батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах"*, Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар батлагдсан аргачлалыг зөрчсөн байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Шалгагдагч байгууллагын хөрөнгийг захиран зарцуулах хоёрдугаар гарын үсэг зурах бүхий албан тушаалтан нь тайлант онд 4 удаа өөрчлөгдсөн байна.

Аудитын гол асуудал

Тайлант онд нийт 2.6 сая төгрөгийн өглөг, авлагын үлдэгдлийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна. Мөн Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж, 1.2 сая

төгрөгийн бэлэг, дурсгалын зүйл, 0.6 сая төгрөгийн нормын хувцас худалдан авсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Шалгагдагч байгууллага нь нэмэлт санхүүжилтийн харилцах дансаар орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын 77.1 сая төгрөгийн 2 ажлын санхүүжилтийг хүлээн авч, шилжүүлсэн байна.

АДБОУС 2706.10-д зааснаар хууль тогтоомжоор хориглоогүй, аудитын тайланд заавал мэдээлэх аудитын гол асуудал гэж тодорхойлоогүй, тухайлбал, аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалтын улмаас аудитын хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй байдал үүсээгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.ГАН-ӨЛЗИЙ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	154,410,020.26	267,951,092.05
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	4,493,980.00	11,493,980.00
31210	Төгрөг	4,493,980.00	11,493,980.00
31211	Төрийн сангийн харилцах	4,493,980.00	11,493,980.00
33	АВЛАГА	11,398,814.00	6,351,405.22
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	186,979.00	6.22
33500	Бусад авлага	11,211,835.00	6,351,399.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	11,211,835.00	3,769,599.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	2,581,800.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	130,430,476.26	187,439,206.83
35100	Түүхий эд материал	-	46,622,665.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	46,622,665.00
35400	Хангамжийн материал	130,430,476.26	140,816,541.83
35410	Бичиг хэргийн материал	3,806,756.50	1,720,456.50
35420	Аж ахуйн материал	10,825,730.00	44171443295.580.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,121,000.00	CA0056 9025212 2,844,320.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	14,000.00	224,709.87
35470	Бусад хангамжийн материал	114,662,989.76	122,731,475.46
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	8,086,750.00	62,666,500.00
36300	Тэжээлийн нөөц	8,086,750.00	62,666,500.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,004,128,277.00	2,592,363,565.23
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,004,128,277.00	2,592,363,565.23
39200	Биет хөрөнгө	1,914,705,508.07	2,503,391,521.22
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	779,388,398.00	1,137,804,198.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(100,040,680.80)	(139,146,504.21)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	186,248,000.00	367,208,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(84,724,333.11)	(118,444,221.97)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	127,620,176.12	135,484,076.12
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(52,742,195.39)	(75,240,956.04)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	51,183,021.81	56,921,809.67
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(24,266,789.26)	(26,047,305.99)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,335,198,757.33	1,514,672,957.33
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(303,993,306.63)	(350,709,991.69)
39217	Ном	834,460.00	889,460.00
39300	Биет бус хөрөнгө	89,422,768.93	88,972,044.01
39301	Программ хангамж	1,802,900.00	1,802,900.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,014,131.07)	(1,464,855.99)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	88,634,000.00	88,634,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,158,538,297.26	2,860,314,657.28
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,158,538,297.26	2,860,314,657.28
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,158,538,297.26	2,860,314,657.28
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	528,431,611.57	528,431,611.57
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	528,431,611.57	528,431,611.57
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,405,098,482.93	2,106,874,842.95
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,146,337,389.27	1,405,098,482.93
51220	Тайлант үеийн үр дүн	258,761,093.66	701,776,360.02
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	225,008,202.76	225,008,202.76
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,158,538,297.26	2,860,314,657.28

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	867,351,735.41	1,818,112,718.08
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	334,318,781.50	788,033,565.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	334,318,781.50	788,033,565.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	280,000.00	10,500,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	280,000.00	10,500,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	330,495,721.00	714,295,000.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	3,543,060.50	63,238,565.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	533,032,953.91	1,030,079,153.08
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	44,922,933.00	287,829,030.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		19,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	9,327,000.00	195,979,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4417144353 35,595,933.00707	72,850,030.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	488,110,020.91	742,250,123.08
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	488,110,020.91	742,250,123.08
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	602,320,985.83	1,115,899,014.21
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	602,320,985.83	1,115,899,014.21
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	601,550,985.83	1,113,368,661.21
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	287,454,033.47	486,501,306.66
210101	Үндсэн цалин	211,966,734.69	242,137,795.21
210102	Нэмэгдэл	21,606,263.47	143,678,127.51
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	19,677,273.00	63,196,990.47
210104	Урамшуулал	21,440,701.81	24,270,753.76
210105	Гэрээт ажлын хөлс	12,763,060.50	13,217,639.71
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	38,804,900.00	54,512,109.71
210201	Тэтгэврийн даатгал	26,387,300.00	37,032,309.71
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,104,500.00	4,427,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,483,500.00	3,542,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	620,800.00	655,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,208,800.00	8,855,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,666,990.44	68,488,054.47
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,996,777.44	14,646,465.47
210302	Түлш, халаалт	51,583,400.00	51,405,200.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,086,813.00	2,436,389.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	51,508,750.50	49,865,132.20
210401	Бичиг хэрэг	6,390,420.00	9,904,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,075,100.50	34,851,462.20
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,367,640.00	2,676,370.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	120,000.00	240,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,863,590.00	2,193,000.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	692,000.00	-

2105	Норматив зардал	3,453,570.00	823,500.00
210502	Хоол, хүнс	3,224,820.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	228,750.00	823,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,526,840.00	16,772,500.00
210604	Урсгал засвар	6,526,840.00	16,772,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,930,700.00	5,971,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,930,700.00	5,971,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	40,407,970.50	90,516,597.25
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	39,628,142.50	88,886,442.25
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	310,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	443,835.00	636,475.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	133,100.00	406,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	154,000.00	168,000.00
210807	Газрын төлбөр	48,893.00	109,180.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	102,797,230.92	339,918,060.92
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	32,495,470.00	191,304,793.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	420,000.00	755,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	69,881,760.92	147,858,267.92
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	770,000.00	2,530,353.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	770,000.00	2,530,353.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	770,000.00	2,530,353.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	265,030,749.58	702,213,703.87
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	6,269,655.92	437,343.85
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	6,269,655.92	437,343.85
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	258,761,093.66	701,776,360.02

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	544,836,485.91	1,051,790,988.08
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	6,126,700.00	10,500,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	6,126,700.00	10,500,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	6,126,700.00	10,500,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	280,000.00	-
1200047	Шилжиж ирсэн мөнгөн хөрөнгө	5,846,700.00	10,500,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	538,709,785.91	1,041,290,988.08
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	50,599,765.00	299,040,865.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	19,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	9,327,000.00	195,979,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	41,272,765.00	84,061,865.00

4417144353 /төгрөгөөр/
 БҮДЭГДЭЭС 902570

1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	488,110,020.91	742,250,123.08
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	488,110,020.91	742,250,123.08
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	540,342,505.91	1,022,555,088.08
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	540,342,505.91	1,022,555,088.08
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	528,330,670.91	1,016,025,136.08
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	290,368,012.47	486,314,333.88
210101	Үндсэн цалин	214,880,713.69	241,950,822.43
210102	Нэмэгдэл	21,606,263.47	143,678,127.51
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	19,677,273.00	63,196,990.47
210104	Урамшуулал	21,440,701.81	24,270,753.76
210105	Гэрээт ажлын хөлс	12,768,060.50	13,217,639.71
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	38,804,900.00	54,512,109.71
210201	Тэтгэврийн даатгал	26,387,300.00	37,032,309.71
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,104,500.00	4,427,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,483,500.00	3,542,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	620,800.00	655,400.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,208,800.00	8,855,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	66,666,990.44	68,916,375.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	11,996,777.44	14,646,465.47
210302	Түлш, халаалт	51,583,400.00	51,833,521.02
210303	Цэвэр, бохир ус	3,086,813.00	2,436,389.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	32,086,940.00	38,841,760.00
210401	Бичиг хэрэг	4,725,320.00	5,474,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,120,100.00	28,399,140.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,321,520.00	2,928,670.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	120,000.00	240,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	800,000.00	1,799,750.00
2105	Норматив зардал	200,000.00	600,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	200,000.00	600,000.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,571,700.00	16,999,820.00
210604	Урсгал засвар	7,571,700.00	16,999,820.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,930,700.00	5,971,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,930,700.00	5,971,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	40,960,778.00	88,929,424.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	40,180,950.00	87,299,269.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	310,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	443,835.00	636,475.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	133,100.00	356,500.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	154,000.00	248,000.00
210807	Газрын төлбөр	48,893.00	109,180.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47,740,650.00	254,939,913.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	45,740,650.00	252,140,413.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,000,000.00	2,799,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	12,011,835.00	6,529,952.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	800,000.00	2,760,353.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	800,000.00	2,760,353.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	11,211,835.00	3,769,599.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,211,835.00	3,769,599.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	4,493,980.00	29,235,900.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	-	22,235,900.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	22,235,900.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	22,235,900.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	22,235,900.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-	(22,235,900.00)
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	4,493,980.00	7,000,000.00
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	4,493,980.00
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	4,493,980.00	11,493,980.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	/төгрөгөөр/ Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	528,431,611.57	225,008,202.76	1,143,217,689.27	1,896,657,503.60
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	3,119,700.00	3,119,700.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	528,431,611.57	225,008,202.76	1,146,337,389.27	1,899,777,203.60
4	Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-
5	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	258,761,093.66	258,761,093.66
6	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	528,431,611.57	225,008,202.76	1,405,098,482.93	2,158,538,297.26
7	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	528,431,611.57	225,008,202.76	1,405,098,482.93	2,158,538,297.26
8	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
9	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	528,431,611.57	225,008,202.76	1,405,098,482.93	2,158,538,297.26
10	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	-	-	-	-
11	Өмчид гарсан өөрчлөлт	-	-	-	-
12	Зарласан ногдол ашиг	-	-	-	-
13	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	-	-
14	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	528,431,611.57	225,008,202.76	701,776,360.02	701,776,360.02
				2,106,874,842.95	2,860,314,657.28

4417 44353
ЕЮА0056 9025707

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төсвийн төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	752,176,600.00	745,750,123.08	6,426,476.92
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	752,176,600.00	745,750,123.08	6,426,476.92
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	749,414,600.00	742,989,770.08	6,424,829.92
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	486,815,300.00	486,314,333.88	500,966.12
210101	Үндсэн цалин	239,560,000.00	241,950,822.43	(2,390,822.43)
210102	Нэмэгдэл	136,222,300.00	143,678,127.51	(7,455,827.51)
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	65,100,000.00	63,196,990.47	1,903,009.53
210104	Урамшуулал	29,133,000.00	24,270,753.76	4,862,246.24
210105	Гэрээт ажлын хөлс	16,800,000.00	13,217,639.71	3,582,360.29
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	61,893,100.00	54,512,109.71	7,380,990.29
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,000,000.00	37,032,309.71	4,967,690.29
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,030,800.00	4,427,400.00	603,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,024,500.00	3,542,000.00	482,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	776,300.00	655,400.00	120,900.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,061,500.00	8,855,000.00	1,206,500.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	69,896,700.00	68,916,375.49	980,324.51
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,943,300.00	14,646,465.47	296,834.53
210302	Түлш, халаалт	51,920,700.00	51,833,521.02	87,178.98
210303	Цэвэр, бохир ус	3,032,700.00	2,436,389.00	596,311.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	39,041,400.00	38,841,760.00	199,640.00
210401	Бичиг хэрэг	5,477,400.00	5,474,200.00	3,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	28,399,900.00	28,399,140.00	760.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,124,100.00	2,928,670.00	195,430.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	240,000.00	240,000.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,800,000.00	1,799,750.00	250.00
2105	Норматив зардал	600,000.00	600,000.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	600,000.00	600,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	25,736,400.00	25,735,720.00	680.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,736,400.00	8,735,900.00	500.00
210604	Урсгал засвар	17,000,000.00	16,999,820.00	180.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,668,700.00	5,971,400.00	697,300.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,668,700.00	5,971,400.00	697,300.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	50,463,000.00	53,838,905.00	(3,375,905.00)

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48,714,000.00	52,208,750.00	(3,494,750.00)
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	330,000.00	310,000.00	20,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	636,500.00	636,475.00	25.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	356,500.00	356,500.00	-
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	226,000.00	218,000.00	8,000.00
210807	Газрын төлбөр	200,000.00	109,180.00	90,820.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,300,000.00	8,259,166.00	40,834.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,500,000.00	5,459,666.00	40,334.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,800,000.00	2,799,500.00	500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,762,000.00	2,760,353.00	1,647.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	2,762,000.00	2,760,353.00	1,647.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,762,000.00	2,760,353.00	1,647.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	752,176,600.00	742,250,123.08	9,926,476.92
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	751,176,600.00	742,250,123.08	9,926,476.92
320001	Орон нутгийн төсвөөс	751,176,600.00	742,250,123.08	9,926,476.92
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	1,000,000.00		1,000,000.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	-	1,000,000.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	4,493,980.00	(4,493,980.00)
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	11,493,980.00	(11,493,980.00)
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	-
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	-
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	29.00	29.00	-
620001	Удирдах ажилтан	8.00	8.00	-
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10.00	10.00	-
620003	Үйлчлэх ажилтан	8.00	8.00	-
620004	Гэрээт ажилтан	3.00	3.00	-
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	29.00	29.00	-
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9.00	9.00	-
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	10.00	10.00	-
650010	Гэрээт ажилтан	3.00	3.00	-
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7.00	7.00	-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төсвийн төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү /төгрөгөөр/
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	299,040,865.00	(299,040,865.00)
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	299,040,865.00	(299,040,865.00)
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	295,271,266.00	(295,271,266.00)
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	35,090,519.00	(35,090,519.00)
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	35,090,519.00	(35,090,519.00)
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	260,180,747.00	(260,180,747.00)
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	260,180,747.00	(260,180,747.00)
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	3,769,599.00	(3,769,599.00)
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	3,769,599.00	(3,769,599.00)
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	3,769,599.00	(3,769,599.00)
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	299,040,865.00	(299,040,865.00)
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	299,040,865.00	(299,040,865.00)
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	19,000,000.00	(19,000,000.00)
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	195,979,000.00	(195,979,000.00)
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	84,061,865.00	(84,061,865.00)

2.7 Аудит хийсэн ахмадын сангийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү дүн /төгрөгөөр/
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	-	10,500,000.00	(10,500,000.00)
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	10,500,000.00	(10,500,000.00)
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	10,500,000.00	(10,500,000.00)

120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	10,500,000.00	(10,500,000.00)
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	3,500,000.00	(3,500,000.00)
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	3,500,000.00	(3,500,000.00)
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	3,500,000.00	(3,500,000.00)
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	3,500,000.00	(3,500,000.00)
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	3,500,000.00	(3,500,000.00)
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	-	7,000,000.00	(7,000,000.00)
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-	7,000,000.00	(7,000,000.00)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	4,493,980.00	(4,493,980.00)
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	11,493,980.00	(11,493,980.00)

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Тус байгууллага нь Монгол Улсын хууль тогтоомж, Засгийн газрын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх болон сумын Засаг дарга, иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын бодлого, шийдвэрийг боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд чиглэгдсэн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн эдийн засаг, нийгэм, төрийн захиргааны байгууллагын стратегийн төлөвлөлт, бодлогын удирдамжаар хангах, хөтөлбөр төсөл боловсруулах, тэдгээрийн хэрэгжилтэд хяналт шинжилгээ /мониторинг/ хийх, үнэлгээ өгөх, холбогдох арга хэмжээг зохицуулах үйл ажиллагааг эрхэлнэ.

Засаг даргын дэргэдэх тасаг, албад нь Тамгын газраас боловсруулж, Засаг даргын шийдвэрлэсэн бодлогыг хэрэгжүүлэх чиг үүргийг хүлээнэ. Оновчтой бодлого, зохицуулалтаар хангах замаар аймгийнхаа хөгжилд дэмжлэг үзүүлж чаддаг, цомхон, чадварлаг, эцсийн үр дүнг эрхэмлэн дээдэлсэн төрийн албыг төлөвшүүлэхэд оршино.

Тайлант онд хуулиудад заагдсан эрх, үүргийн биелэлтийг ханган нутгийн өөрөө удирдах ёсны чадавхыг бэхжүүлэх, төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийн байдалд төлөөлөгчдөөр дамжуулан иргэдийн хяналт, оролцоог дээшлүүлэх, иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийн баталгааг бий болгох бодлого шийдвэрийг боловсруулан хэрэгжүүлэх, эдийн засаг, нийгмийн тулгамдсан асуудлыг иргэдийн нийтлэг эрх ашигт тулгуурлан шийдвэрлэж, орон нутгийн тогтвортой хөгжлийг хангах зорилгын хүрээнд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг боловсруулан, гүйцэтгэсэн байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тус байгууллага нь Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Төсвийн тухай хууль Захиргааны ерөнхий хууль, Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 60,670.1 мянган төгрөгийн 9 алдаа, зөрчил илэрснээс 57,457.8 мянган төгрөгийн 3 алдааг аудитын явцад бүрэн залруулсан.

5.1. Залруулсан алдаа

1. Аж ахуйн нэгжээс нийгмийн хариуцлагын олгосон 19.0 сая төгрөгийн дэмжлэгийг орлогын ангиллын буруу илэрхийлсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-т *“дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж, ажил, гүйлгээг гарахаас нь хянан, баталгаажуулах”*, Монгол Улсын Сангийн сайдын 2006 оны 338 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан “Нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын 2 дугаар зүйлийн 2.9-т *“төсвийн захирагчдаас дараагийн шатны төсвийн эрх захирагчдад олгох татаас, санхүүжилтийн дансанд зориулалтаар нь ангилж бүртгэнэ”* гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

2. Тайлант оны цалингийн зардлыг даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 300.4 мянган төгрөгөөр, татварын суутгалыг 225.6 мянган төгрөгөөр, цалингийн урьдчилгааг 56,550.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн байна. Энэ нь Монгол Улсын Сангийн сайдын 2006 оны 338 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан “Нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын 3 дугаар зүйлийн 3.10 дахь хэсгийн *“хүлээн зөвшөөрөх болон үнэлэх шалгуур нөхцөлийг хангасан тайлант хугацаанд хамаарах бараа үйлчилгээний зардлыг дэд ангиллаар бүртгэнэ”* гэж заасныг зөрчсөн байна.

3. Үндсэн үйл ажиллагааны нэмэлт орлого болох төлөгдөөгүй түрээсийн орлогын 2,581.8 мянган төгрөгийг авлагад бүртгээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-т *“үнэн зөв байх”*, 8 дугаар зүйлийн 8.4-т *“аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага болон ерөнхий нягтлан бодогч санхүүгийн тайланд гарын үсэг зурж, тамга /тэмдэг/ дарж баталгаажуулах бөгөөд гүйцэтгэх удирдлага санхүүгийн тайлангийн үнэн зөвийг хариуцна”*, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-т *“дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж, ажил, гүйлгээг гарахаас нь хянан, баталгаажуулах”* гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Аудитаар нийт 5,794.0 мянган төгрөгийн 5 зөрчил илэрсэнд 5,794.0 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага, 9,000.0 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмжийг хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Нийт илрүүлсэн алдаа, зөрчлөөс 5,794.0 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа болон зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс даваагүй тул өөрчлөлтгүй дүгнэлт өглөө.

5.2. Төлбөрийн акт

Аудитаар тогтоосон төлбөрийн акт байхгүй болно.

5.3. Албан шаардлага

1. Төрийн албан хаагчдын орон сууцын түрээсийн төлбөрийн болон бусад тооцооны 2,622.9 мянган төгрөгийн авлага, өглөгийн үлдэгдлийг тооцоо нийлж, баталгаажуулаагүй байна.

2. Тайлант онд Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг шилжүүлэхдээ ажил олгогчоос шилжүүлэх 2,743.0 мянган төгрөгийг үндсэн цалингаас, шатахууны үнэ 428.3 мянган төгрөгийг түлш халаалтын зардлаас шилжүүлсэн нийт 3,171.1 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.

5.4. Зөвлөмж

1. Тайлант онд 35,732.0 мянган төгрөгийн 3 орлогын гүйлгээ, 59,458.0 мянган төгрөгийн 3 зарлагын гүйлгээг мэдээлээгүй байна. Мөн 107,040.5 мянган төгрөгийн 17 орлогын гүйлгээ, 97,286.1 мянган төгрөгийн 14 зарлагын гүйлгээг хуулийн хугацаанд нь байршуулаагүй байгаа нь хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй байх, мэдээллийн ил тод байдал алдагдах эрсдэлтэй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-т “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.3-т “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.5-т “цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэрийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ”, 6.4.8-т “бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ”, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4.7-т “цалингийн зардлаас бусад таван сая, түүнээс дээш төгрөгийн үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэрийн хамт”, 8.4.8-т “бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрийг байнга ил тод, нээлттэй байлгана” гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны системд мэдээлээгүй 6 мэдээллийг нөхөн байршуулах, цаашид хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 3 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

2. Ашиглах жил оруулаагүйгээс элэгдэл тооцоолоогүй, мөн ашиглах жил дуусаж байгаа үндсэн хөрөнгө бүртгэлтэй байгаа нь үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл буруу илэрхийлэгдэх, үндсэн хөрөнгийг шийдвэрлэх боломжгүй эрсдэл үүсэх магадлалтай. Энэ нь Монгол Улсын Сангийн сайдын 2006 оны 338 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан “Нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.35 дахь хэсгийн “элэгдэл нь хөрөнгийн ашиглалтын хугацааны туршид элэгдүүлэх дүнг системтэйгээр хуваарилсан хуваарилалтыг хэлнэ. Тайлангийн үеийн

элэгдлийн шимтгэлийг зардал гэж хүлээн зөвшөөрнө” гэж заасныг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Ашиглах жил дуусаж байгаа хуримтлагдсан элэгдэлгүй хөрөнгийг журмын дагуу шийдвэрлэх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 6 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

3. Аж ахуйн нэгжийн хандив болон үндсэн үйл ажиллагааны нэмэлт орлогоос худалдан авсан үндсэн хөрөнгийг бэлтгэхдээ холбогдох эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл аваагүй байгаа нь хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй байх эрсдэлтэй байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.8-т *“төрийн өмчит хуулийн этгээдийн үл хөдлөх болон үндсэн хөрөнгөд хамаарах хөдлөх хөрөнгийг данснаас хасах санал, захиалгыг хянаж батлах, шинээр авах шийдвэр гаргах”, 14 дүгээр зүйлийн 14.4-т “төрийн өмчит эрдэм шинжилгээний байгууллага, их, дээд сургууль дэргэдээ бие даасан гарааны компани байгуулахаас бусад тохиолдолд үндсэн хөрөнгөд хамаарах эд хөрөнгө олж авах, захиалах, данснаас хасаж шилжүүлэх, устгах саналаа төрийн өмчит бодлого, зохицуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад тавьж, энэ хуулиар тогтоосон журмын дагуу зөвшөөрөл авах”* гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Үндсэн хөрөнгө бэлтгэхдээ холбогдох эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авч, хуулийг хэрэгжилтийг хангах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 6 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган
төгрөгөөр
/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Аж ахуйн нэгжээс олгосон дэмжлэгийг орлогын ангилал буруу илэрхийлсэн	1	19,000.0			1	19,000.0	1	19,000.0				
Цалингийн зардлыг буруу илэрхийлсэн	1	35,876.0			1	35,876.0	1	35,876.0				
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогыг авлагад бүртгээгүй байна	1	2,581.8	1	2,581.8			1	2,581.8				
Дүн	3	57,457.8	1	2,581.8	2	54,876	3	57,457.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган
төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс				
		Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж	Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал

